

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Eruditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

De tractu voluntatis, quæ secum trahit totum hominem, & de sensibus
tam interioribus, quàm exterioribus: ac de renouatione spiritus secundùm
amorem, scientiam, & operationem. Cap. XXXVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

Caat. 5.
Fauus.

Pfal. 33.
2. Reg. 14.

bitur: Et ingrediendo ad contemplandam meam diuinitatē, ac egrediendo ad imitandam meam humanitatem, utrobique pascua aeternae viriditatis & salutis inueniet. Vnde dicit Hugo, quod propterea Iesus carnem in edulium nobis proposuit, ut per cibum carnis nos inuiteret ad gustum diuinitatis. Quem cibum sponsa degustauit, dicens: *Co. meli fauum meum, cum melle meo*. Fauus est cera virginea, loculis & cellulis distincta, quae sunt melle repleta. Fauus igitur est Christi humanitas, & mel eius diuinitas. Quasi diceret: Gustauit dulcissimam diuinitatem in cera virginea humanitatis absconditam. Veruntamen si haec non gustantur, non intelliguntur: & si non intelliguntur, vanè audiuntur. In amore autem fit talis gustus experimentalis, qui est magistra intelligentiae, & consummatio. Hinc dictum esse reor: *Gustate, & videte*, quia in gustu mellis oculi Ionathae sunt illuminati.

De tractu voluntatis, quae secum trahit totum hominem, & de sensibus tam interioribus, quam exterioribus: ac de renouatione spiritus secundum amorem, scientiam, & operationem.

Cap. XXXVIII.

Rabe me post te, curremus in odorem unguentorum tuorum. Diuini amoris attractiuam virtutem alloquitur anima, voluntatem suam attrahi petens in unionem diuinam voluntatis, ut vnus spiritus cum Deo fiat, sentiens vnum velle, & vnum nolle. Nam iste tractus principaliter in voluntate fit, & hoc per inhabitantem charitatem. Voluntas autem vi quadam secum totum hominem trahit, id est, omnes vires, tam intellectiuas, quam affectiuas; tam inferiores, quam superiores.

Sensus exterior.
Sensus interior.

Ioan. 10.
Sensus animae quinque.

Pro quo notandum, quod (ut dicitur in libro de spiritu & anima) duo sunt in homine sensus, & vterque bonum suum habet, in quo reficitur. Vnus exterior, qui reficitur in contemplatione humanitatis Christi. Alius interior, qui reficitur in contemplatione diuinitatis. Ideo nanque Deus factus est homo, ut totum hominem beatificaret, & tota conuersio hominis ad ipsum esset, & tota dilectio eius in illo esset, cum à sensu carnis videtur per carnem; & à sensu mentis per diuinitatis contemplationem. Et hoc totum erat bonum hominis, ut siue ingrederetur, siue egrederetur, in factore suo pascua dulcissima inueniret. Sicut enim in carne sunt quinque sensus, quos tamen diuinitas non mouet absqua animae societate: sic anima quinque sensus habet

habet suo modo, quia res spirituales non corporalibus sensibus, sed spiritualibus rimandæ sunt. Exempli gratia: Dicit Dominus in Deuteronomio: *Videte, quia ego sum Deus*. Ecce spiritualis visus. Et in Apocalypsi: *Qui habet aures audiendi, audiat, quid spiritus dicat Ecclesijs*. Ecce spiritualis auditus. Et in Psalm. *Gustate, & videte, quoniam suavis est Dominus*. Ecce spiritualis gustus. Et Apostolus quoque dicit, quod *Christi bonus odor sumus*. Ecce spiritualis olfactus. In Euangelio denique Dominus, fide mulierem se magis tetigisse, quam corpore demonstravit, dicens: *Quis me tetigit?* Ecce spiritualis tactus.

Luca 8.

Hinc obseruandum est cum omni cautela, quid ad corporis sensus, & quid ad animæ dignitatem pertineat. Vnde, secundum Bernardum, sicut corpus quinque sensus habet, quibus animæ iungitur mediante sensualitate: sic anima suos quinque sensus habet, quibus æternis, siue Deo coniungitur, mediante charitate. Per sensus corporis veterascimus, & huic sæculo conformamur: per sensus mentis renouamur in agnitionem Dei, siue æternorum. Et sicut alij sensus corporales sine gustus sensu infirmantur, & heberantur in operationibus suis: sic alij sensus spirituales languescunt propter absentiam gustus sapietialis. A cuius gustu quanto diutius abstinemus, tanto sensus interiores magis infirmantur, & deficiunt in actibus suis circa æterna. Adueniente autem gustu sapientiæ, dulcedo quædam saporis sequitur, quam in interiori suo sentiens anima, quodam singulari modo cuncta, quæ suscipit, discernit, & diiudicat, sequæ & omnes sensus vegetat & confirmat. Pro quo sciendum, quod secundum Alexandrum de Hales in secunda parte Summæ, sensus spiritualis fundatur in natura spirituali, secundum quod anima secundum intelligentiam dicitur spiritus. Et, secundum Bonauenturam, sensus spiritalis dicitur vsus interior gratiæ, respectu ipsius Dei, secundum proportionem ad quinque sensus corporales. Et sic accipiunt sensus Origenes, & Bernardus, qui distinguunt quinque sensus interiores: quorum quilibet (vt vult Bernardus) radicem habet in intellectu & affectu, pro eo quod cognitionem dicant experimentalem, cum tamen secundum rem ponere necesse est vnum sensum interiorem, licet per modum comprehendendi plures esse dicantur, quia vna erit potentia, secundum quam erit videre & gustare: & ita vnum erit in substantia videre & gustare. Dicit enim Augustinus in libro Confessionum: *Cum amo Deum meum, amo lucem, vocem, odorem, cibum, amplexum interioris hominis mei, vbi fulget animæ*

Ff mea

meæ quod non capit locus, ubi sonat quod non capit tempus, ubi olet quod non spargit flatus, ubi sapit quod non minuit edacitas, ubi habet quod non euellit satietas. Dicit tamen Bernardus, quod Deus non vniformiter sapit omnibus. Oportet namque pro varijs animæ desiderijs, diuinæ præsentia gustum variari, & infusum saporem supernæ dulcedinis, animi diuersa appetentis aliter atque aliter oblectare palatum. Multum enim differenter sapit panis æternæ vitæ reprobis & electis: quia verba sapientiæ reprobi solùm audiunt, sed electi etiam gustant; & vnusquisque pro vitæ suæ merito gustat. Ideo dicit Augustinus, quod voluntas habet vnum actum proprium, qui est actus tenendi seu amplexandi, & quasi possidendi, quod actus intellectus habere non potest. Nam possessio non est intellectus cognoscentis, sed voluntatis habentis, sicut sanitas sani non est medici cognoscentis, sed sani habentis. Sic & actum gustandi non habet intellectus, sed voluntas: quia gustus est in charitate. Caritas autem, vel dilectio est actus voluntatis. Nam sicut Deus per memoriam auditur, iuxta illud: *Audiam quid loquatur in me Dominus Deus,* & per intelligentiam videtur: sic etiam per affectum tangitur, amplexatur, & adstringitur: quem tactum spiritualem experta fuit anima, cum dixit: *Leua eius sub capite meo, & dextera illius amplexabitur me.* Vnde læuæ nomen, secundum Richardum, intelliguntur splendores intellectus speculatiui, qui pertinent ad statum viatoris; sed dextera nomine, quæ patriam significat, intelligitur vnitio superintellektualis ad Deum, quæ speculum nescit, sed quasi primum inchoat, tanquam artha & pignus spiritus. Nihil autem est, quod tam gratam mentibus præstat refectionem, sicut panis supersubstantialis; quia talis resectio non fit per speculum, sed per diuinæ dulcedinis experientiam, iuxta quod gustus & tactus non exercentur per speculum, sicut visus. Et in hac Dei participatione fundatur portio Mariæ, *quæ non auferetur ab ea.* Et cum, secundum Dionysium, Iesus Christus vera sapientia Patris, sit fontana copia susceptionum diuinarum stuitatum, & refundat de plenitudine sua diuinitissimas fragrantias siue odores, ac deiformes intelligentias: in quibus mentes suauiter delectata, & sanctis ac odoriferis susceptionibus adimpleræ, vtantur intelligibili alimento, penetrante ad infimos suos intellectuales sinus, secundum diuinam participationem beneuolentium distributionum, planum est quod hi, quos sapida sapientia in-

Psal. 84.

Cant. 2.

Luca 10.

habita

habitatis, sacris susceptionibus fecundantur, habitibus virtutum, & fructibus bonorum operum perficiuntur, quibus deiformiter adornantur. Nam deiformis adornatio, secundum Linconensem, est renouatio spiritus rationalis, & conformitas ipsius, prout est possibile, secundum amorem, scientiam, & operationem ad DEVM, ad quam deiformem adorationem attinget nostra possibilis assimilatō, vt amor referatur ad Spiritum sanctum, scientia ad Filium, & operatio ad Patrem. Est enim in nobis primò amor boni in genere, deinde scientia bonorum in specie, ex quibus proceditur in operationem singularium bonorum scitorum, & amatorum: sicque rationalis creatura, quantum est possibile. Deo debet assimilari, secundum amorem, scientiam & operationem, & ad eius imitationem reduci deiformiter. Quod totum operatur in nobis gustus ille verus sapientie salutaris, qui cognitionem experimentalem nobis administrat. Et quia in amore fit huiusmodi gustus, constat, secundum Hugonem, quòd qui ardentius diligunt, profundius prospiciunt, & subtilius discernunt. Et quia magis è vicino respiciunt, euidentius procul dubio cognoscunt. Ergo rectissimè, quanto magis amantur aeterna, tanto plenius gustantur, & perfectius cognoscuntur. Hinc super illud: *Ego sum qui sum*, dicit Vercellensis, id est, *ego sum esse in se reflexum*, vel entitas, quale nomen non percipitur, nisi ab apice principalis affectionis, quæ vnitur aternitati. Quasi diceret: Nemo me potest cognoscere, nisi per memetipsum. Nemo enim scit, nisi qui accipit per reuelationem, secundum Augustinum: Vel, vt dicit Haymo, qui ad hoc prædestinatus est vt cognoscat. Quod fit per vnitionem dilectionis, quæ est effectiua veræ cognitionis, qua vnitur Deo intellectualiter ignoto, & tamen cognito multo melius, quàm sit cognitio, in eo, quòd intellectualis est: quia eo quòd cognitionem intellectualem derelinquit, supra intellectum & mentem Deum cognoscit. Ex quo patet, quòd reuelatio superintellectualis non fit per intellectualem cognitionem, sed per ardentissimam, & superferuidam dilectionis cognitionem.

Exod. 3.

Quòd contemplationis sex sunt gradus: & de duobus primis, ac de duplici imaginatione & cogitatione, scilicet speculatiua & practica. Cap. XXXIX.

Ff 2

Trade